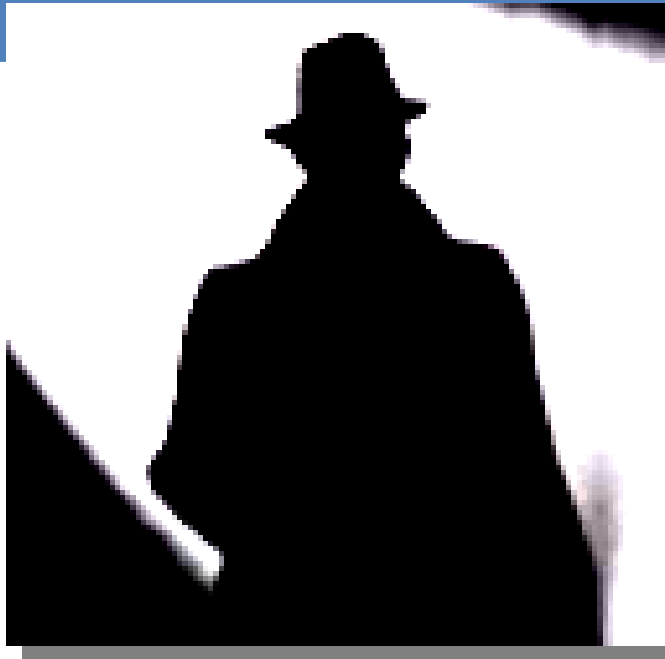

2008

LEGALIZACIJA PROSTITUCIJE

DA ili NE

Topics :

Dilema

Amira Ahmetpahic /Diplomirana Socijalna radnica
Žene Ženama Koordinatorica

Legalizacije prostitucije – za ili protiv?

Suzana Mocevic/Malin Olsson – M.A. političkih
nauka, smjer Evropske studije Švedska
Žene Ženama Volonterke

Udruženje Žene Ženama

Derebent 41, 71000
Sarajevo Bosna i Hercegovina
Tel: +387 33 219 640, 214 673
Fax: +387 33 219 640
e-mail: zene2000@bih.net.ba
website: www.zenezenama.ba

DILEMA

LEGALIZACIJA ILI ZABRANA

U našem društvu preovladava neodobranje i osuda prostitucije, a posebno prisilne prostitucije i prostitucije u koju su uključena djeca.

BiH velikim i sigurnim koracima grabi putem koji je vodi u društvo najvećih europskih uvoznika prostitutki. Uvoz prostitutki, cvjeta i bez bilateralnih i multilateralnih sporazuma sa zemljama članicama bivšeg istočnog bloka. Različiti stavovi društva prema prostituciji izražavali su se i kroz različite oblike pravnog regulisanja prostitucije u cilju zaštite javnog reda, mira i morala, sprječavanja zaraznih bolesti i socijalne zaštite prostitutki. Veliki broj zemalja u svijetu eksperimentira u ovoj oblasti tj. prave svoje vlastite modele pravnog regulisanja ovog pitanja, nastojeći pronaći obrasce po kojima bi sve strane u ovom odnosu bile zadovoljene.

Legalizacija i zabrana kao način suzbijanja prostitucije

Smatram da ni legalizacija ni zabrana nerješavaju problem u potpunosti.

LEGALIZACIJA, kao što joj i samo ime kaže znači dopuštanje nečega od strane zakona, u ovom slučaju prostitucije. Prostitutka za posao koji obavlja ima dozvolu od strane države, a za uzvrat mora poštovati određene principe i zakone donesene u vezi datog posla, isto tako od strane države. Time se regulišu neki aspekti države. Nedoživljava se prisilna, maloljetnička ili zloupotrebjavana prostitucija. Suština je u tome da se prihvatanjem «manjeg zla» nastoji spriječiti veće.

Države koje su legalizovale prostituciju uvidjele su da ovaj problem ciklično izaziva mnoge druge probleme koji se mogu spriječiti ozakonjenjem prostitucije. Država putem poreza na ovu vrstu djelatnosti dobija jedan veliki izvor prihoda. Vrlo je vjerovatno da taj motiv možda jeste i osnovni motiv za legalizaciju (a veoma malo se misli o socijalnoj, zdravstvenoj, sigurnosnoj zaštiti istih). U ovom slučaju dakle, kada se radi o legalizaciji, problem prostitucije se nastoji rješavati zaobilaznim putem, ali ne do kraja i ne u potpunosti.

ZABRANA, ovdje postoji dijametralno drugačiji pristup. Prostitucija i učešće u prostituciji se zakonski ne dozvoljava i može predstavljati prekršajno i krivično djelo. Nastoji se spriječiti u samom korijenu. Borba je direktna i apsolutna. Ali, ipak praksa uglavnom demantuje teoriju i deklarativna zalaganja. U mnogim zemljama u kojima prostitucija nije dozvoljena (za primjer možemo uzeti našu zemlju), ne samo da je prisutna, već funkcioniše gotovo kao da je legalna. Borba protiv prostitucije se pokušava prikazati povremenim racijama i hapšenjima, ali ispod površine slika je potpuno drugačija i okrutnija. **Zabrana bilježi uspjeh u jednom pogledu, a to je da nema legalne prostitucije.** Drugi podgled pruža nam obilnu sliku ilegalne tajne, skrivene prostitucije koja je u superiornijem položaju od legalne, jer je «oslobiđena poreza». Evidentno je da postoji zabrana prostitucije i pokušaji borbe protiv nje, ali činjenica je i da egzistiraju različite «mutacije» ove pojave inkorporirane u dozvoljene društvene djelatnosti preko kojih ostvaruju svoje ciljeve.

Prednosti i mane legalizacije i zabrane

Sve više glasova u javnosti podržava legaliziranje prostitucije. Argumenti prije svega su da je to model kojim bi se prostitucija na neki način kanalisala i stavila pod kontrolu. Te bi tako prostitutke imale redovne ljekarske preglede čime bi se spriječilo širenje AIDS-a i drugih zaraznih bolesti, spriječilo bi se prisiljavanje na prostituciju isl. A na koncu svega i država bi mogla putem raznih такси i poreza ubirati pozamašnu dobit od ovog veoma unosnog posla.

Imamo stavove kojima se ukazuje na prostituciju kao na devijantnost, izopačenost koja društvo vodi u moralno propadanje. Pobornici zabrane smatraju da bi njemom legalizacijom država postala saučesnik u degradaciji morala i tradicionalno-positivnih vrednota našeg društva. Ako se prostitucija legalizuje, onda te žene moraju imati sva sva zagarantovana prava kao i svi radnici. Obzirom da se u BiH krše prava i dosadašnjih radnika, šta mogu očekivati te žene?

Ako bi se legalizacijom prostitucije omogućilo i efikasno sankcionisalo totalno eksploatisanje žena, ako bi se spriječila prostitucija djece, ako bi se time iskorijenila peisilna prostitucija, zlostavljanja od strane raznih kriminalaca, ako se time stane u kraj širenju zaraznih bolesti, onda mislim da bih dala svoj glas za legalizaciju.

Legalizacija bi prevashodno trebala biti u interesu

- zaštite žena (u ovom odnosu većinom su eksploatisane, ponižavane, prisiljavane, obespravljene)
- Sprječavanje maloljetničke prostitucije
- Radi odstranjenja kriminala i kriminalnih grupa
- U cilju zaštite od zaraznih bolesti

Mislim da bi tada svaka žena-prostitutka imala mogućnost izbora DA ili NE, isto kao što i svaka potencijalna mušterija vođena svojim moralom i svojim odnosom prema kupovini usluga ove vrste ima izbor DA ili NE.

Po meni legalizacija prostitucije ne znači i njeno odobravanje ili stimulisanje, ali smatram da je to jedinstven način da se ova društvena pojava kontroliše i da se društvo efikasno bori sa kriminalnim subkulturama koje diriguju, kontrolišu i eksploatiraju prostituciju.

Država ne treba da se bavi prostitucijom već treba da je kontroliše, da pravno kažnjava sve prekršioce postavljene reglementacija po ovom pitanju. Isto tako mora da pruži svu neophodnu pomoć i zaštitu za sve osobe koje su bile žrtve prisilne prostitucije.

Treba donijeti preventivne mjere kako bi se eliminisala svaka vrsta nasilja ili zlostavljanja u ovom «biznisu». Mjere bi trebale uključivati:

- Uređenost odnosno kontrola granica
- Decidno zakonsko regulisanje u ovoj oblasti
- Stroge novčane kazne kao i zatvorske kazne
- Poboljšanje socio-ekonomske situacije (najčešći razlog ulaska u prostituciju)
- Terapija i savjetodavna pomoć za žene koje rade kao prostitutke sa željom za promjene zaposlenja.
- Ilegalna prostitucija može biti ukinuta legalizovanjem, legalna prostitucija se treba suzbijati raznim mjerama.

Ako bi pak zabrana prostitucije kao krivičnog djela, a u ime interesa javnog morala, sprječavanja trgovine ljudima, značila njeno potpuno iskorjenjivanje, a ne da bude zamjenjena «tajnom prostitucijom» koja posjeduje sve navedene negativne osobina, samo u mnogo gore obliku, onda bih svoj glas dala za zabranu prostitucije i to bi sigurno bilo najidealnije rješenje. Međutim stvarnost je jedno, a želje su drugo.

Smatram da prostitucija ako nije legalna, onda postaje ilegalna, i ipak je prisutna.

Legalizacije prostitucije – za ili protiv?

Prostitucija je veoma diskutovan pojam širom svijeta i postoje razne strategije i zakonodavstva koja su unapređena kako bi se spriječila prostitucija. Neki tvrde da je rješavanje problema prostitucije vrlo jednostavno, naime treba je zakonom zabraniti i proglasiti krivičnim dijelom. Nažalost postoje i oni koji tvrde da bi najefikasnija solucija rješavanja ovog problema bila legalizacija prostitucija. Član 3 Ustava Evropske Unije o Fundamentalnim Pravima ukazuje na to da svako ljudsko biće ima univerzalno pravo na integritet i da je zakonom zabranjeno da ljudsko biće ili dijelovi ljudskog bića budu predmet ekonomskog prosperiteta.

Uprkos ovoj činjenici, postoje oni koji su za legalizaciju prostitucije jer kako i sami kažu, na taj način bi se prostitutka smatrala uslužnom radnicom seksualne radnje. Prostitucija bi se ujedno regulisala kao radna snaga i profesija, a prostitutke bi bile jednako zaštićene kao i ostali radnici/ce. Dakle, imali bi jos jedno zanimanje kao opciju na birou za zapošljavanje, a do nas je da odlučimo da li želimo živjeti društvu u kojem je prostitucije običan posao za obične ljude. Kad kažem ljude, naravno mislim na žene, jer nemoj te se zavaravati ova je "profesija" isključivo određena za žene već od vijeka.

Vrlo je bitno napomenuti da su sve prostitutke potencijale žrtve trgovine ljudima i legalizacija prostitucije nije dobro, niti humano rješenje. Neki će reći da je većina "izabrala" da se bavi prostitucijom, međutim dugogodišnje istraživanje pokazuje da postoji visok procenat djevojaka koje nisu "birale" ovaj posao. Prostitucije se ne bira dobrovoljno već je to izbor siromaštva i nevolje. Škotska vlada je 2004 godine provela studije, u kojoj je napravljena komparacije Švedske, Holandije, Australije i Irske. Istraživanje je pokazalo da je legalizacije prostitucije rezultirala u porastu trgovine žena i djece iz drugih država, seksualno zlostavljanje djece, nasilje nad ženama i organizovani kriminal. Pobornici legalizacije prostitucije često argumentiraju da bi upravo legalizacija spriječila porast industrije seksom . Ovaj se argument može međutim vrlo lako demantovati činjenicom da je u Holandiji 2001 godine bio porast industrije seksom sa 25 % i da prostitucija sačinjava ukupno 5% od državnog budžeta holandske vlade.

Legalizacija prostitucija bi bila propast za daljni razvoj ravnopravnosti spolova u našem društvu. Ravnopravnost spolova i prostitucija su kompatibilni elementi, i nikada nesmiju biti povezani jedno za drugo. Zakonodavstvo u jednoj državi postoji da bi se povukla jasna linija između toga šta je dozvoljeno a šta ne. Da bi žene i muskarci živjeli u ravnopravnom društvu, moramo uraditi sve što je u našoj moći da spriječimo legalizaciju prostitucije. Jer u slučaju da se legalizuje, mi bi živjeli u društvu u kojem je sasvim normalno kupiti jedno ljudsko biće i u kojem je akceptirano da žene prodaju svoja tijela. Država koja legalizuje prostituciju takodjer ohrabluje žene da rade kao prostitutke, i to je upravo slučaj u Holandiji, gdje prostitutke

imaju svoje sindikate i socijalnu sigurnost. Ravnopravnost spolova je neostvarljiva sve dok muškarci imaju mogućnost da kupe žensko tijelo i njihove seksualne usluge.

Ne kažem da bi živjeli u ravnopravnom društvu kada bi žene imale priliku kupiti usluge muškarca, već govorim de facto o univerzalnim ljudskim pravima, a to je da niko nema pravo kupiti tijelo i usluge druge osobe. Prostitucije upropaštava ravnopravnost spolova u društvu jer je direktna suprotnost jačanja žena što je osnov ravnopravnosti spolova. Muškarci su upravo ti koji imaju najviše koristi od legalizovane prostitucije, jer oni nisu ti prema kojima bi se eventualno vodio krivični postupak, prostitutka je ta kojoj se sudi, a ne muškarcu koji kupuje seksualne usluge. Muškarac nije taj koji je došao u toliku nevolju da mora prodavati svoje tijelo da bi preživio. U slučaju legalizacije žene su ponove te koje su u više navrata gubitnici. Naime, dok god osoba koja kupuje seksualne usluge ne bude taj kojem se osuđuje, nikada nećemo moći uništiti tržište prostitucije.

Dalje mislim da dok god bude potražnje teže će biti ženi da izađe iz prostitucije. Odnosi između žena i muškaraca bi bili uništeni zbog činjenice da je država u kojoj žive zakonom dozvolila kupovinu tijela jedne žene. Treći argument protiv legalizacije prostitucije jeste to da žene u takvom društvu nebi bile na jednakom nivou kao muškarci, jer bi se ženska tijela mogla kupiti novcem. U takvom društvu muškarci i žene nemaju jednaka ljudska prava. U slučaju da se jedna država odluči da zakonom zabrani prostituciju onda je vrlo važno da se razmotri ko snosi krivičnu odgovornost.

Zakonodavstvo Švedske vlade okrivljuje kupca seksualnih usluga a ne prostitutku. Primarni razlog ovoga jeste to da se na ovaj način daje mogućnost prostitutki da zatraži pomoć od vladinih organizacija. Prostitutke se smatraju žrtvama a ne kriminalcima u toj strašnoj situaciji. Kada je kupac seksualnih usluga taj koji krši zakon onda će i potražnja prostitucije biti znatno manja, jer bez potražnje nema ni ponude, tj. Prostitutke nemaju kome nuditi svoje usluge. Prostitutka je žrtva i kao takva ne bi se trebala kažnjavati. Suprotno tome, kupac seksualnih usluga nije žrtva i treba se krivično procesirati.

Treba kreirati svijest kod ljudi tako da prostitucija predstavlja kršenje ljudskih prava. Državni organi bi trebali prostituciju da prepoznaju kao prijetnju i narušavanje osnovnih ženskih ljudskih prava i ogromna prepreka u borbi za ravnopravnost spolova. Od ilegalnog biznisa praviti legalni bi statistički izgledao bolje ali prostitutke i njihovi makroi (svodnici) bi i dalje bili tu pod maskom "radnice za seksualne usluge" i bordel menadžeri.